

Finanssamarbete - verksamhetsberättelse 2022

INLEDNING

Under 2010 inleddes ett samarbete mellan finansfunktionerna i Region Sörmland, Region Västmanland och Region Örebro län. Samarbetet har fördjupats och intensifierats över åren. I nuvarande form fungerar samarbetet nära nog som en gemensam finansavdelning vilket ger tillgång till högre samlad kompetens, minskad sårbarhet och en robust finansorganisation.

Som grund för samarbetet har regionerna en överenskommelse om samverkan avseende finansiell verksamhet. Finanssamarbetet bygger bland annat på en gemensam finanspolicy med tillhörande riktlinjer och en finanshandbok med kartlagda processer och arbetssätt. Inom finanssamarbetet finns en gemensam verksamhetsplan som anger övergripande mål, framgångsfaktorer och planerade aktiviteter.

Verksamhetsberättelse redogör för genomförda aktiviteter i verksamhetsplanen och andra väsentliga händelser inom samarbetet under 2022. Sist i dokumentet finns även en flerårssammanställning.

UPPFÖLJNING VERKSAMHETSPLAN

Efter restriktionerna i samband med pandemin har finansgruppen under verksamhetsåret haft möjlighet att återigen träffas fysiskt. Huvuddelen av de regelbundna mötena sker dock även fortsättningsvis digitalt. Under året har mycket tid och resurser lagts på att utveckla och sammanfoga finansorganisationen ytterligare, ett arbete som syftar till ytterligare effektivitet och säkerhet i finansförvaltningens processer. Vidare pågår ett övergripande arbete med att revidera och förbättra finanspolicyn. Arbetet syftar till att finanspolicyn ska vara uppdaterad och vara i samklang med finansorganisationens nya arbetssätt. Arbetet med att revidera finanspolicyn fortgår även under 2023.

Finansverksamheten har i huvudsak bedrivits enligt aktivitetslistan och målsättningarna i den tvååriga verksamhetsplanen 2022-2023. Planen har reviderats löpande under året och innehöll vid årsskiftet 22/23, 23 aktiviteter varav 3 aktiviteter är av mer löpande karaktär. 19 aktiviteter planerades att vara avslutade vid årsskiftet 2022. Totalt har 14 av dessa aktiviteter slutförts helt eller så långt det varit möjligt. De fem aktiviteter som inte är avslutade är upphandling av finansiell leasing, slutförande av finansieringsstrategi och internlån, revidering av finanspolicy och riktlinje, modell för borgensavgifter och automatiserad bokföring. Aktiviteterna som fortsatt är aktuella flyttas med till verksamhetsplan för 2023.

Flertalet aktiviteter i verksamhetsplanen är av löpande karaktär och pågår som en del av den ordinarie verksamheten. De aktiviteter som är pågående eller ej uppstartade och som fortsatt bedöms aktuella finns med i verksamhetsplanen för 2023. Aktiviteterna av löpande karaktär kommer i nästa års verksamhetsplan hanteras i ett eget avsnitt.

De mest omfattande aktiviteterna i verksamhetsplanen listas nedan. För en komplett sammanställning och målluppfyllnad, se version 2.5 av verksamhetsplanen.

Finansorganisation

Regionernas förvaltrade kapital har ökat till följd av tillskjutna medel och goda förvaltningsresultat även om 2022 blev ett litet hack i kurvan. Samtidigt har det skett en

betydande ökning av externa lån, en utveckling som kommer att fortsätta de närmaste åren. Detta ställer höga krav på en robust och flexibel organisation då de finansiella riskerna och påverkan på regionernas ekonomi ökar. Sammantaget har det funnits behov av att utveckla organisationen och rollerna inom finansorganisationen för att säkerställa en god intern kontroll med hanterade operativa risker. Mycket tid och resurser har lagts på att utveckla organisationen och implementera strukturerade arbetssätt. Ansvar i respektive roll (Front office, Middle office och Back office) har tydliggjorts samtidigt som åtskillnaderna mellan rollerna har förtydligats. Bland annat arbetsleds finansorganisationen sedan halvårsskiftet 2022 av en av finanscheferna på ett roterande schema. I syfte att minska sårbarheten och öka samverkan mellan regionerna lades från och med maj 2022 delar av arbetsuppgifter för Back office ut på en extern part.

Finanshandbok

Som ett led i utvecklingen av finansorganisationen har den gemensamma finanshandboken reviderats för att anpassas till de nya arbetssätten. Nya processer har kartlagts, affärsmallar reviderats och lathundar och strategier lyfts ut för att hanteras i respektive funktion (Front office, Middle office, Back office). Den reviderade finanshandboken beslutades på finansrådet i juni. I syfte att förbättra internkontrollarbetet och identifiera risker i arbetssättet genomfördes en riskanalys som mynnade ut i en internkontrollplan med åtgärder.

Finanspolicy

Under året har mycket tid lagts på revidering av finanspolicyn och tillhörande riktlinjer. Revideringen var driven av att delar av limiter och riskbegränsningar behövde anpassas till nuvarande hantering och förutsättningar. Huvudsakliga förändringar rör strukturen av dokumenten samt limiter kopplade till skuld- och kapitalförvaltning.

Avvikelsehantering

Genomgång av inträffade avvikelser har varit en stående punkt på finansråden. Under året har en avvikelse identifierats. Två av regionernas företagsobligationsfonder noterades med en högre kreditrisk än vad finanspolicyn tillåter. Avvikelsen rapporterades och samtliga regioner avyttrade fonderna. Under året arbetades även en compliancerapport fram som syftar till att fånga upp eventuella avvikelser på ett mer strukturerat sätt inom finansorganisationens processer. Middle office ansvarar för att upprätta compliancerapporten som skickas till ekonomidirektörerna inför varje finansråd.

Ansvarsfulla och hållbara investeringar

Regionerna strävar efter att vara ansvarsfulla investerare samt att placera kapitalet hållbart. Nya riktlinjer, regleringar och initiativ som kommit inom detta område på finansmarknaderna bidrar positivt till regionernas möjlighet att styra investeringarna mot hållbara placeringar.

Väljer in. Under året har tid lagts på att hitta hållbara indexfonder med god avkastningsprofil som samtidigt ska öka diversifieringen ytterligare i portföljerna. Regionerna har under året avtalat om en ny alternativ investering inom hållbar grön energi.

Väljer bort. Sedan tidigare exkluderar finanspolicyn bolag som ägnar sig åt produktion av fossila bränslen ur portföljerna. Liksom tidigare år har en koldioxidscreening skett på aktieportföljerna. I år användes en ny dataleverantör (delvis pga. kostnadsskäl) på området vilket ger en osäkerhet i jämförbarheten mot tidigare år. Koldioxidintensiteten i portföljerna har ökat något jämfört med föregående år men ligger klart under jämförelseindex för samtliga

portföljer. Främsta anledningen till ökningen beror på att en fond som har en högre koldioxidintensitet har haft mindre negativ avkastning under året relativt andra vilket lett till att koldioxidintensiteten totalt sett i portföljen har ökat. Fonden i fråga har stort miljö- och klimatfokus men investerar i bolag i koldioxidintensiva sektorer. Exempel på sådana områden är resurseffektiva tekniker, utsläppskontroll, vatten- och avfallshantering, förnyelsebar energi, avancerade material, biobränsle och jordbruk.

Påverkar. Under året har en hållbarhetsenkät skickats ut till regionernas gemensamma fondförvaltningsbolag. Årets prioriterade område för hållbarhetsenkäten var frågor gällande taxonomi och disclosureförordningen. Vidare har löpande dialoger hållits med befintliga och potentiella nya förvaltare kring hållbara och ansvarsfulla investeringar. Fokus i dialogerna har varit kring omställningsbolag och ofria länder. Av regionernas fonder har en övervägande majoritet näst högsta eller högsta hållbarhetsklassificering enligt taxonomiförordningen. Under 2023 träder ytterligare regleringar i kraft i syfte att vägleda investerare utifrån hållbarhetskriterier.

UPPFÖLJNING AV ÖVERGRIPANDE MÅL (ENLIGT VERKSAMHETSPLAN)

Mål	Kommentar/bedömning
1. Säkerställd betalningskapacitet	Målet är delvis uppnått då ett antal aktiviteter kvarstår i nästa verksamhetsplan.
2. Robust organisation	Uppnått målet under året.
3. God portföljutveckling	Ej uppnått målet under året men färdigställt aktiviteterna i verksamhetsplanen.
4. Effektiv riskhantering	Delvis uppnått målet under året då ett fåtal aktiviteter kvarstår i nästa verksamhetsplan.
5. Hållbara och ansvarsfulla investeringar	Uppnått målet under året.

DE FINANSIELLA MARKNADERNA

Årets börsutveckling har präglats av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, höga energipriser, hög inflation och därtill en kraftigt stigande ränta. Samtliga faktorer har i olika grad påverkat de finansiella marknaderna. Den ekonomiska tillväxten ses stanna av och riskerar att leda till att Sverige går in i en lågkonjunktur under 2023. Sammantaget slutade Stockholmsbörsen (SIXPRX) med en nedgång på -22,8 procent, den största nedgången sedan 2008. Även den globala börsen (MSCI World AC) hade en negativ utveckling under året och avkastade -6,1 procent, omräknat i svenska kronor. För den svenska investeraren dämpades nedgången mycket tack vare att kronan utvecklades svagt under året.

På grund av den höga inflationen så stod räntemarknaderna för en dramatisk scenförändring under året med kraftiga ränteuppgångar. I inledningen av året var styrräntan i Sverige på 0,0 procent för att avsluta på +2,5 procent. Liknande utveckling skedde i stora delar av omvärlden vilket resulterade i negativ utveckling på räntemarknaderna där OMRX Bond tappade -8,1 procent under året.

FÖRVALTNINGSRESULTAT

Regionernas förvaltade kapital uppgick vid slutet av 2022 till knappt 18,7 miljarder kronor, en minskning med cirka 1,1 miljard från föregående år.

Sörmlands portfölj avkastade -8,9 procent, Västmanlands -8,9 procent och Örebros -8,3 procent. Samtliga avkastade lägre än både index som uppgick till -7,3 procent och den målsatta avkastningen enligt finanspolicyn på +14,9 procent. Det var endast alternativa investeringar som hade haft en positiv avkastning under året på mellan +6,4 till +8,3 procent i portföljerna. Störst avkastningsskillnad gentemot index var inom svenska aktier vilket beror att portföljerna har en större andel småbolag vilka har gått sämre under året.

Sett till en längre tidsperiod uppgår avkastningen för senaste tre åren till +17,8 procent för Sörmland, +17,0 procent för Västmanland och +14,1 procent för Örebro. Indexavkastningen under samma period uppgår till +12,2 procent.

Under året har regionerna gemensamt investerat i en alternativ investering med fokus på förnyelsebar energi inom Sverige. Avtal har även tecknats med en motpart om index- och ränteförvaltning i syfte att lättare kunna omallokera mellan tillgångsslagen.

PORTFÖLJFÖRVALTNING

Under året har flera gemensamma förvaltaruppföljningar och dialoger genomförts. Portföljerna blir alltmer lika, se nedanstående diagram:

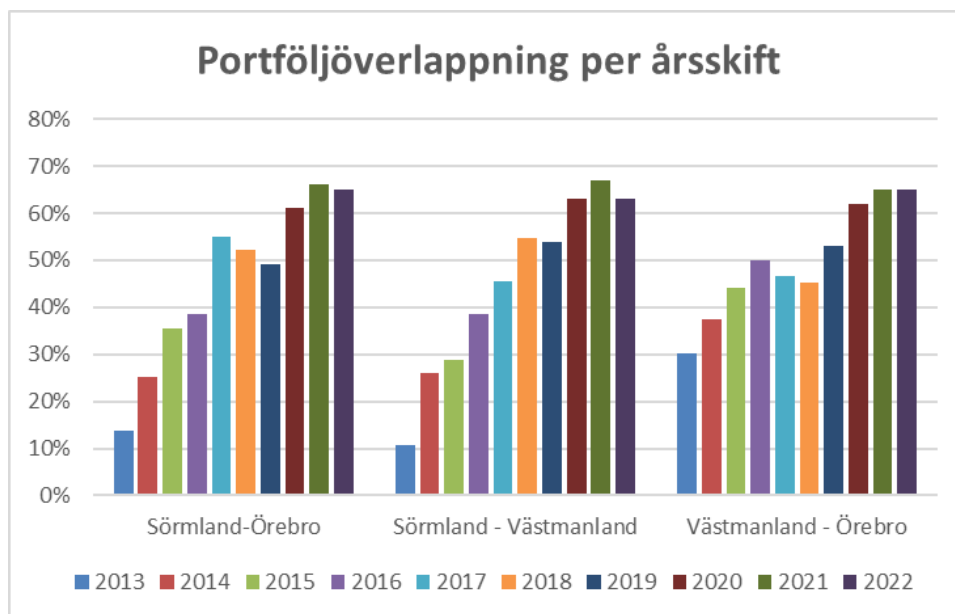

Diagram 1 – portföljöverlappning vid slutet av respektive år. Överlappning beräknas enligt följande modell: totalt belopp som samtliga regioner har investerade i gemensamma fonder och värdepapper dividerat med regionernas totala portföljvärde.

FINANSRÅD

Under året har sju finansråd genomförts. Ordförandeskapet har hållits av den finanschef som vid tillfället är arbetsledare.

Utgångspunkten på finansråden har varit aktiviteter enligt verksamhetsplan. Stående punkter har varit förvaltningsresultat, hållbarhet och avvikelshantering. Därutöver har strategiska frågor behandlats såsom utveckling av organisationen, finanshandbok och revidering av finanspolicy.

VINSTER MED SAMARBETET

Den stora vinsten med samarbetet ligger i den gemensamma kompetensen som blir både större och bredare när erfarenheter från tre regioner poolas ihop. I tillägg till att den gemensamma kompetensen blir större ger samarbetet synergieffekter när det totalt sett behövs färre personer för att sköta den totala förvaltningen. Samarbetet ger också möjligheter att lösa backup-frågan på kort och medellång sikt. Sammantaget ger samarbetet möjligheter att bedriva förvaltningen med 2-3 färre tjänster än vad som annars skulle vara fallet.

Historiskt har den stora vinsten med samarbetet beräknats som att vi kan förhandla fram större rabatter om vi poolar kapital. I dagsläget är de enskilda portföljerna så stora att var och en nästan kan nå "den högsta" rabattstegen. Å andra sidan är det totala kapitalet mångfalt större vilket gör att minsta punkt (hundra delar procent) som går att spara får ett större genomslag. Med ett totalt kapital på ca 18,7 miljarder innebär en rabatt på i genomsnitt 0,01% en besparing på knappt 2 miljoner/år.

	Exempel på aktiviteter, fem år i sammandrag
2018	Gemensam fondupphandling (etisk global aktiefond). Jämförelser av förvaltningsresultat, verksamhetsberättelse, gemensamma förvaltarbesök, erfarenhetsutbyte, riskanalys och internkontrollplan. Fokusområde under året: gemensamt robust finanssystem, FA Front med kopplade aktiviteter. Bank och leasingupphandling.
2019	Gemensamma fondupphandlingar (alternativa investeringar, svenska företagsobligationer). Jämförelse av förvaltningsresultat, gemensamma förvaltarbesök, hållbar kapitalförvaltning, revidering av finanshandbok. Fokusområde under året: Revidering av finanspolicy, skuldförvaltning.
2020	Gemensamma fondupphandlingar (svensk aktiefond, global aktiefond, företagsobligations fond). Jämförelse av förvaltningsresultat, gemensamma förvaltarmöten (digitalt), byte av systemleverantör för finanssystem, hållbar kapitalförvaltning, revidering av finanshandbok, riskanalys och kontrollplan. Fokusområde under året: Förstudie och swotanalys av utökat finanssamarbete, ökat fokus på att följa de finansiella marknaderna.
2021	Gemensamma fondinvesteringar (global småbolagsfond, svensk mikrobolagsfond, alternativ kreditfond). Fokusområde under året: utveckling av finansorganisation, finansieringsstrategi.
2022	Gemensamma fondupphandlingar (indexförvaltning aktie och räntefonder, alternativ hållbar energifond). Fokusområde under året: Utveckla finanssamarbetet och revidering finanspolicy och finanshandbok.